

ÚMLUVA O POTLAČOVÁNÍ A ZRUŠENÍ OBCHODU S LIDMI A VYUŽÍVÁNÍ PROSTITUCE DRUHÝCH OSOB

PREAMBULE

Uznávajíce, že prostituce a zlo, které ji doprovází a které spočívá v obchodování s lidmi za účelem prostituce, jsou neslučitelné s důstojností a cti lidské bytostí a ohrožují blaho jednotlivce, rodiny a pospolitosti;

uznávajíce, že, pokud jde o potírání obchodu s ženami a dětmi, jsou v platnosti tyto mezinárodní smlouvy:

1. Mezinárodní ujednání z 18. května 1904 o potírání obchodu s bílými otroky, doplněné protokolem schváleným Valným shromážděním Spojených národů z 3. prosince 1948,

2. Mezinárodní úmluva z 4. května 1910 o potírání obchodu s bílými otroky, doplněná zmíněným protokolem,

3. Mezinárodní úmluva z 30. září 1921 o potírání obchodu s ženami a dětmi, doplněná protokolem schváleným Valným shromážděním Spojených národů z 20. října 1947,

4. Mezinárodní úmluva z 11. října 1933 o potírání obchodu s plnoletými ženami, doplněná uvedeným protokolem;

uznávajíce, že Společnost národů v roce 1937 připravila návrh úmluvy zahrnující obsah všech zmíněných smluv, a

uznávajíce, že vývoj od roku 1937 umožňuje sjednat úmluvu slučující zmíněné smlouvy a zahrnující podstatu návrhu úmluvy s vhodnými úpravami;

smluvní strany se dohodly takto:

Článek 1

Smluvní strany této Úmluvy se zavazují, že budou trestat každého, kdo, aby vyhověl chlipnosti někoho jiného,

1. obstará, svádí nebo odvádí za účelem prostituce jinou osobu, a to i s jejím souhlasem,
2. využívá prostituce jiné osoby, a to i s jejím souhlasem.

Článek 2

Smluvní strany této Úmluvy se dále zavazují, že budou trestat každého, kdo

1. provozuje nebo spravuje nebo úmyslně financuje nebo se účastní na financování nevěstince,
2. vědomě pronajímá nebo najímá budovu nebo jiné místo nebo jejich část za účelem prostituce druhých osob.

Článek 3

V rozsahu přípustném v národním zákonodárství se má trestat též pokus trestných činů uvedených v článcích 1 a 2 a příprava k nim.

Článek 4

V rozsahu přípustném v národním zákonodárství se má trestat též úmyslná účast na trestných činech uvedených v článcích 1 a 2.

V rozsahu přípustném v národním zákonodárství se má účastenství pokládat za samostatný trestný čin, kdykoli je nutné zabránit beztravnosti.

Článek 5

Jestliže podle národního zákonodárství osoba, již bylo ublíženo nebo byla způsobena škoda, je oprávněna vystupovat jako poškozená ve věcech týkajících se trestných činů podle této Úmluvy, mají cizí státní příslušníci stejná oprávnění jako občané daného státu.

Článek 6

Každá smluvní strana této Úmluvy se zavazuje, že přijme všechna nutná opatření ke změně nebo zrušení každého platného zákona, nařízení nebo administrativního postupu, podle nichž všechny osoby, které provozují nebo jsou podezřelé z provozování prostituce, se podrobují speciální registraci, musí mít speciální průkaz nebo podléhají výjimečnému dozoru nebo ohlašovací povinnosti.

Článek 7

K dřívějším rozsudkům vyneseným v jiných státech za trestné činy uvedené v této Úmluvě se v rozsahu přípustném v národním zákonodárství přihlíží za účelem

1. zjištění skutečnosti o recidivě,
2. zbavení pachatele politických a občanských práv.

Článek 8

Trestné činy uvedené v článcích 1 a 2 této Úmluvy se považují za extradiční trestné činy a vztahuje se na ně jakákoli smlouva o vydávání do ciziny, která byla nebo bude uzavřena mezi kterýmkoli smluvními stranami této Úmluvy.

Smluvní státy této Úmluvy, které nepodmíní vydávání pachatelů existenci příslušné smlouvy, považují napříště ve svých vztazích trestné činy uvedené v článcích 1 a 2 za činy podléhající extradiční.

Při vydávání do ciziny se postupuje podle zákona státu, který je žádán o vydání.

Článek 9

Ve státech, jejichž zákony nepřipouštějí vydání vlastních občanů, občaná, kteří se vrátili do vlastního státu poté, co v cizině spáchali některý z trestných činů uvedených v článcích 1 a 2 této Úmluvy, musí být trestně stíháni a potrestáni soudem vlastního státu.

Tohoto ustanovení se nesmí použít, jestliže v podobném případě, k němuž dojde mezi smluvními stranami této Úmluvy, nemůže být vyhověno žádosti o vydání cizince.

Článek 10

Ustanovení článku 9 se nepoužije, jestliže osoba obviněná ze spáchání trestného činu byla souzena v jiném státě a v případě odsouzení odpykala trest nebo jí byl trest prominut nebo snížen podle zákona tohoto státu.

Článek 11

Nic v této Úmluvě nemůže být vykládáno jako zasahování do postoje toho či onoho smluvního státu této Úmluvy k obecné otázce mezi trestní jurisdikce v souladu s normami mezinárodního práva.

Článek 12

Tato Úmluva se nedotýká zásady, podle níž trestné činy v ní uvedené každý stát definuje a jejich pachatele stíhá a trestá podle vlastních zákonů.

Článek 13

Smluvní strany této Úmluvy se zavazují, že budou v souladu se svými vlastními zákony a praxí v těchto věcech vyhovovat dožádáním o poskytnutí právní pomoci ohledně trestných činů uvedených v této Úmluvě.

Předání dožádání o poskytnutí právní pomoci se provádí

1. v přímém styku mezi soudními orgány;

2. v přímém styku mezi ministerstvy spravedlnosti obou států nebo tak, že se jiný kompetentní orgán dožadujícího státu obrátí na ministerstvo spravedlnosti dožádaného státu;

3. prostřednictvím diplomatických nebo konzulárních zástupců dožadujícího státu působících v dožádaném státu. Tento zástupce zašle dožádání přímo příslušnému soudnímu orgánu nebo orgánu označenému vládou dožadovaného státu, přičemž přímo obdržel od tohoto orgánu dokumenty, jimiž se vyhovuje dožádání.

V případech podle bodů 1. a 2. se opis dožádání o právní pomoc vždy zároveň zašle nadřízenému orgánu dožádaného státu.

Není-li jinak dohodnuto, dožádání se vždy posílá v jazyku orgánu dožadujícího státu, s nezbytnou podmínkou, že dožádaný stát může požádat o zaslání překladu do svého jazyka, jehož správnost je ověřena dožadujícím státním orgánem.

Každá smluvní strana této Úmluvy oznámí druhé straně výše uvedené

způsob nebo způsoby, který, nebo které uzná za předávání dožadání druhé smluvní strany.

Dokud některý stát neučiní takové oznámení, zůstává v platnosti jeho právní úprava dožadání o poskytnutí právní pomoci.

Vyhovění dožadání nezakládá právo požadovat úhradu jakýchkoli nákladů a výloh, s výjimkou nákladů na znalecký posudek.

Nic v této Úmluvě se nesmí vykládat tak, že smluvní strany této Úmluvy jsou povinny použít v trestních věcech jakoukoli formu nebo jakékoli metody dokazování, které nejsou slučitelné s jejich vlastními zákony.

Článek 14

Každá smluvní strana této Úmluvy zřídí nebo bude udržovat orgán, který pověří usměrňováním a soustředěním výsledků vyšetřování trestných činů uvedených v této Úmluvě.

Tyto orgány budou shromažďovat všechny údaje sebrané proto, aby usnadnily předcházení trestným činům uvedeným v této Úmluvě a jejich potrestání, a budou udržovat úzké styky s odpovídajícími orgány jiných států.

Článek 15

Pokud to připouští národní zákonodárství a pokud to považují za žádoucí státní orgány, jimž jsou podřízeny orgány uvedené v článku 14, podávají tyto orgány orgánům pověřeným odpovídajícími službami v jiných státech tyto informace:

1. podrobnosti týkající se všech trestných činů podle této Úmluvy nebo pokusů o jejich spáchání;

2. podrobnosti o výsledcích vyhledávání, vyšetřování, uvalení vazby, odsouzení, odmítnutí vstupu nebo vyhoštění osob, obviněných z některého trestného činu podle této Úmluvy, stejně jako o zmiňtě jejich pobytu a další potřebné informace týkající se těchto osob.

Takto sestavené informace zahrnou zejména popis pachatelů, jejich otisky prstů, fotografie, údaje o obvyklých způsobech, policejní protokoly a opis rejstříku trestů.

Článek 16

Smluvní strany této Úmluvy se zavazují, že přijmou nebo podnikají přijetí opatření — prostřednictvím svých veřejných nebo soukromých sociálních, hospodářských, výchovných, zdravotnických a jiných s nimi souvisejících služeb — k prevenci prostituce a k zabezpečení převýchovy a resocializace obětí prostituce a trestných činů podle této Úmluvy.

Článek 17

Smluvní strany této Úmluvy se zavazují, pokud jde o přistěhování a emigraci, že v mezích svých závazků převzatých touto Úmluvou přijmou a pro-

vedou všechna opatření k potlačení obchodu s lidmi obojího pohlaví za účelem prostituce.

Zejména se zavazují:

1. veřejně vyhlásit nutná pravidla k ochraně přistěhovalců a emigrantů, zejména žen a dětí, jak v místě jejich příjezdu a odjezdu, tak během jejich cestování (en route),

2. přijímat opatření, aby veřejnost byla vhodným způsobem varována před nebezpečím takového obchodování,

3. přijímat vhodná opatření, aby se prováděl dozor na nádražích a letištích, v přístavech a během cestování (en route), a na jiných veřejných místech, aby se zabránilo mezinárodnímu obchodu s lidmi za účelem prostituce,

4. přijmout vhodná opatření, aby kompetentní orgány byly předem zpraveny o příchodu osob, které jsou prima facie hlavními viníky, spolupachateli nebo oběťmi takového obchodování.

Článek 18

Smluvní státy této Úmluvy se zavazují, že v souladu s podmínkami stanovenými v jejich zákonodárství budou shromažďovat informace o cizích státních příslušnících, kteří se zabývají prostitucí, aby se zjistila jejich totožnost a jejich společenské postavení a aby se odhalilo, kdo je přiměl opustit svou zemi. Získané informace budou sděleny orgánům státu původu uvedených osob za účelem jejich eventuální repatriace.

Článek 19

Smluvní státy této Úmluvy se zavazují, že v souladu s podmínkami stanovenými v jejich vlastních zákonech a bez prejudikování trestního postihu nebo jiných opatření vyvolaných jejich porušením, a pokud je to možné

1. před přijetím konečných opatření k repatriaci strádajících obětí mezinárodního obchodu s lidmi za účelem prostituce přijmou přiměřená opatření k zabezpečení jejich dočasných potřeb a podpory;

2. budou repatriovat osoby uvedené v článku 18, jestliže o to požádají, nebo osoby, o jejichž repatriaci požádaly osoby, které vůči nim mají právo, nebo osoby, jejichž vyhoštění bylo nařízeno podle zákona. Vyhoštění se provede jen tehdy, dosáhne-li se se státem určení dohody o totožnosti a státním občanství repatriované osoby, jakož i o místě a datu příchodu na hranice. Každá smluvní strana Úmluvy usnadní přechod takové osoby přes své území.

Jestliže osoby uvedené v předchozím odstavci nemohou samy nést náklady své repatriace ani nemají manžela, rodiče nebo opatrovníka, kteří by za ně zaplatili, náklady repatriace na hranice, do přístavu nalodění nebo na letiště, která jsou nejbližší ke státu jejich původu, hradí stát, na jehož území uvedené osoby žijí; ostatní cestovní náklady hradí stát jejich původu.

Článek 20

Smluvní strany této Úmluvy přijmou nezbytná opatření, pokud tak ještě neučinily, k zabezpečení dozoru nad úřadovny a agenturami zprostředkujícími najímání do práce, aby chránily osoby tléclající práci, zejména ženy a děti, před nebezpečím jejich využívání za účelem prostituce.

Článek 21

Smluvní strany této Úmluvy podají generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů zprávu o všech svých zákonech a nařizováních vztahujících se k předmětu této Úmluvy, a poté mu budou každoročně oznamovat texty nových zákonů a nařizování, které přijmou v souvislosti s touto Úmluvou, a rovněž všechna opatření, která přijmou k jejímu provádění.

Generální tajemník tuto zprávu pravidelně uveřejňuje a zasílá všem členům Organizace spojených národů i státům, které nejsou jejími členy a jimž bude tato Úmluva úředně oznámena podle článku 23.

Článek 22

Vznikne-li mezi smluvními stranami této Úmluvy spor, pokud jde o její výklad nebo provádění, a nemůže-li být vyřešen jiným způsobem, bude na žádost kterékoli strany sporu předložen Mezinárodnímu soudnímu dvoru.

Článek 23

Tato Úmluva bude otevřena k podpisu kterýmkoli členským státem Organizace spojených národů a každým státem, který byl Hospodářskou a sociální radou vyzván, aby se stal stranou této Úmluvy.

Tato Úmluva podléhá ratifikaci. Ratifikační listiny budou uloženy u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Státy uvedené v odstavci 1, které nepodepsaly Úmluvu, k ní mohou přistoupit.

Přístup k Úmluvě se provede uložení listiny o přístupu u generálního tajemníka Organizace spojených národů.

Pro účely této Úmluvy výraz „stát“ zahrnuje všechny kolonie a území pod porúčenstvím státu, který podepsal tuto Úmluvu nebo k ní přistoupil, a všechna území, za která tento stát nese mezinárodní odpovědnost.

Článek 24

Tato Úmluva nabude účinnosti devadesátého dne ode dne uložení druhé ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

Pro každý stát, který bude Úmluvu ratifikovat nebo k ní přistoupit po uložení druhé ratifikační listiny nebo listiny o přístupu, nabude tato Úmluva účinnosti devadesátým dnem po uložení jeho ratifikační listiny nebo listiny o přístupu.

Článek 25

Po uplynutí pěti let od doby, kdy tato Úmluva nabyla účinnosti, každá smluvní strana této Úmluvy jí může vypovědět písemným sdělením zasláním generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.

Vypověď nabude pro vypovídající stranu účinnosti za jeden rok po dni, kdy generální tajemník Organizace spojených národů obdržel toto sdělení.

Článek 26

Generální tajemník Organizace spojených národů vyrozumí všechny státy, které jsou členy Organizace spojených národů, a nečlenské státy uvedené v článku 23

- a) o podpisech, ratifikacích a přistupech podle článku 24,
- b) o dni, kdy tato Úmluva nabude účinnosti podle článku 24,
- c) o sděleních, která obdržel podle článku 25.

Článek 27

Každá smluvní strana této Úmluvy se zavazuje, že přijme v souladu se svou ústavou zákonodárná a jiná nezbytná opatření, aby se zabránilo provádění této Úmluvy.

Článek 28

Ustanovení této Úmluvy zruší a nahradí, pokud jde o vztahy mezi smluvními stranami této Úmluvy, ustanovení mezinárodních smluv uvedených v bodech 1, 2, 3 a 4 druhého odstavce preambule, přičemž každá z nich se považuje za zrušenou, jakmile se všechny strany jednotlivých smluv stanou stranami této Úmluvy.

Na důkaz toho níže podepsaní, náležitě zmocnění svými vládami, podepsali tuto Úmluvu, otevřenou k podpisu v Lake Success, New Yorku, dvacátého prvního března tisícího devítistého padesátého roku. Generální tajemník Organizace spojených národů zašle ověřenou kopii této Úmluvy všem státům, které jsou členy Organizace spojených národů, a nečlenským státům uvedeným v článku 23.

Závěrečný protokol

Nic v této Úmluvě nemůže být vykládáno tak, aby prejudikovalo zákonodárná opatření, která v zájmu prosazení všech ustanovení k potlačení obchodu s lidmi a využívání jiných za účelem prostituce obsahují přísnější podmínky, než jaké se stanoví v této Úmluvě.

Ustanovení článku 23 až 26 této Úmluvy se použijí i na tento protokol.

Poznámky:

1. Úmluvu sjednalo Valné shromáždění Organizace spojených národů dne 2. prosince 1949. Dne 21. března 1950 ji podepsaly dva státy (Libérie a Pákistán). Podle svého článku 24 Úmluva vstoupila v platnost dnem 25. července 1951. Celkem ji ratifikovalo nebo k ní přistoupilo 64 států.

2. Československo k Úmluvě přistoupilo 14. března 1958.
3. Úmluva nebyla vyhlášena ve Sbírce zákonů; její text je převzat z dokumentů OSN.